

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
5.Bf.119/2025/11. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2025. október 8. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

Í T É L E T T :

A választás rendje elleni büntett miatt Terhelt1 ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2025. január 21. napján kihirdetett 24.B.167/2024/12. számú ítéletét megváltoztatja.

A pénzbüntetést meg nem fizetése esetén fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

Az ítéletet egyebekben helybenhagyja azzal, hogy a vádlott személyazonosító okmánya a személyi igazolvány, melynek száma: igazolványszám1.

Ha a kiadni rendelt dolgok átvételére jogosult önkormányzat a dolgok átvételére vonatkozó felhívás közlésétől számított három hónapon belül nem veszi azokat át, akkor az állam tulajdonába kerülnek.

Köteles a vádlott a másodfokú eljárásban felmerült további 16.800 (tizenhatezer-nyolcszáz) forint bünygyi költség megfizetésére.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

[1] A Fővárosi Törvényszék 2025. január 21. napján tartott nyilvános tárgyaláson meghozott és kihirdetett 24.B.167/2024/12. számú ítéletével Terhelt1 vádlottat választás rendje elleni büntett [Btk. 350. § (1) bekezdés d) pont II. fordulat] miatt 250 napi tétel, napi tételenként 2.200,- összesen 550.000,- forint pénzbüntetésre ítélte azzal, hogy azt meg nem fizetése esetén szabadságvesztésre kell átváltoztatni. Rendelkezett még a bűnjelekről, valamint kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült 56.000 forint bűnügyi költség megfizetésére.

[2] Az ítéletet az ügyész tudomásul vette, míg a vádlott és védője „az ítélet egésze ellen” fellebbezést jelentett be.

[3] A vádlott a fellebbezését a 2025. szeptember 21-én kelt beadványában írásban – az elsőfokú bíróságon előadott védekezésével egyezően – indokolta. Kifogásolta, hogy első gyanúsítottí idézését az ügyfélkapun keresztül küldte meg számára a nyomozóhatóság, valamint azt hangsúlyozta, hogy az ajánlást adó személyek igazolványát jogszabályi felhatalmazás nélkül nem kérhette el, így nem állt módjában ellenőrizni személyazonosságukat. Kifejtette azon álláspontját, miszerint ezt az ellenőrzési jogkört és kötelezettséget a jogszabály a választási irodára telepíti, minek következtében részéről bűncselekmény az ívek aláírásával nem valósulhatott és nem is valósult meg. Kitért arra is, hogy az ügyben nem sikerült bizonyítani azt, hogy a hamis adatokat az ajánló íveken ő tüntette fel, valamint arra, hogy szándékosság sem állt fen részéről a hamis aláírásokkal ellátott ajánlóívek benyújtásánál éppen azért, mert erre vonatkozó jogkör hiányában nem ellenőrizhette azok valóságát. Mindezek alapján indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet helyezze hatályon kívül és az eljárást szüntesse meg, egyúttal állapítsa meg, hogy nem bűnös és a mentse fel.

[4] A védő a fellebbezésének 2025. szeptember 19-én kelt írásbeli indokolásában azt indítványozta, hogy az ítéltábla az elsőfokú ítéletet változtassa meg és vele (helyesen: a vádlottal) szemben felmentő ítéletet hozzon, másodlagosan a törvényszék ítéletét helyezze hatályon kívül és rendeljen el új eljárást. Indokolása a vádlott beadványában írtakkal gyakorlatilag egyező érveket tartalmaz. Így kifejtette azon álláspontját, hogy a szabálytalan idézéssel sérült a védelemhez való jog, ami önmagában is megalapozza a hatályon kívül helyezést, valamint azzal érvelt, hogy a törvényi feladat- és jogkör hiányában az aláírásgyűjtő nem ellenőrizheti a jelölő személyét, miáltal a vád szerinti cselekmény nem is valósíthat meg bűncselekményt. Hivatkozott még arra, hogy az elsőfokú ítélet is ellentmondásos az ajánlóív okirati minősítése kapcsán, valamint az ártatlanság vélelmére és a büntetőjog ultima ratio jellegére. A büntetés kiszabást érintően több eseti döntést is felhívott azzal, hogy azok a mértéktartó, célhoz kötött büntetőjogi beavatkozás és a szubjektív oldal következetes bizonyításának általános elveit erősítik, melyek a jelen ügyben is irányadók, mert az elsőfokú bíróság objektív felelősséget közelítő mércét alkalmazott.

[5] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a 2025. április 17-én kelt BF.220/2025/4. számú átiratában a vádlott és a védő fellebbezését nem tartotta alaposnak.

[6] Kifejtette, hogy az elsőfokú ítélet felülbírálata a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljes körű, az előterjesztett fellebbezések a Be. 598. § (2) bekezdése szerinti tanácsülésen elbírálhatók, az esetlegesen kitűzésre kerülő nyilvános ülésen az ügyészség nem kíván részt venni.

[7] Álláspontja szerint a törvényszék az eljárását a perrendi szabályokat betartva folytatta le, hatályon kívül helyezésre okot adó abszolút, illetve relatív eljárási szabálysértést nem vétett. A tárgyalás során a bizonyítás törvényességére vonatkozó eljárásjogi szabályokat maradéktalanul betartotta.

[8] Kitért arra, hogy a törvényszék a beszerzett bizonyítékokat ítélete indokolásában bemutatta, azokat okszerűen, az iratok tartalmával egyezően értékelte, és az általa rögzített, mérlegelésen alapuló tényállás mindenben megalapozott, felülbírálatra alkalmas és a másodfokú eljárásban irányadó.

[9] Kifejtette azon álláspontját, mely szerint a Fővárosi Törvényszék az általa rögzített tényállás alapján okszerű következtetést vont a vádlott bűnösségére, és a vádlott cselekményét a törvénynek megfelelően minősítette.

[10] Hangsúlyozta, hogy a büntetéskiszabás keretében a Fővárosi Törvényszék a vádlott javára és terhére jelentkező bűnösségi körülményeket vizsgálta, majd a vádlottal szemben törvényesen alkalmazott pénzbüntetést, melynek mértékében és a napi tételösszegben sem tévedett, s a büntetés enyhítése már alkalmatlanná tenné azt a büntetési célok elérésére.

[11] Az elsőfokú ítélet egyéb járulékos rendelkezéseit is törvényesnek tartotta.

[12] Összességében indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla a Fővárosi Törvényszék 24.B.267/2024/12. számú ítéletét a Be. 605. § (1) bekezdése alapján hagyja helyben.

[13] A védő a 2025. június 10-én kelt beadványában nyilvános ülés tartását indítványozta.

[14] Erre tekintettel az ítéltábla a fellebbezéseket a Be. 599. § (1) bekezdése szerinti nyilvános ülésen bírálta el.

[15] Ezen a védő és a vádlott a fellebbezésük írásbeli indokolásában írtakat ismételte meg, melyet a védő kiegészített azzal, hogy a felvett tanúvallomások rendkívül szűkszavúak, azonos megfogalmazásokat tartalmaznak, nem elfogulatlanok és nem is tűnnek befolyásmentesnek, a védelem pedig nem tudott megbizonyosodni arról, hogy helytállóak.

[16] A vádlott a személyi körülményeiről nem nyilatkozott, az utolsó szó jogán a fentiekén túl mást nem kívánt elmondani.

[17] A vádlott és védője fellebbezése más okból vezetett – nem a célzott – eredményre.

[18] Az ítéltábla megállapította, hogy az ügyben a felülbírálat a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljeskörű.

[19] A felülbírálat során a másodfokú bíróság megállapította azt is, hogy a törvényszék az eljárást a perrendi szabályoknak megfelelően folytatta le. Nem vétett sem abszolút [Be. 608. § (1) bekezdés a) - f) pontja], sem olyan relatív eljárási szabálysértést [Be. 609. § (1) és (2) bekezdése], amely az ítélet érdemi felülbírálatát kizárná és a Be. 567. § (1) és (2) bekezdése szerinti okból az eljárás megszüntetésének sincs helye.

[20] Bár az elsőfokú bíróság ítéletének a törvénynek megfelelően jegyzőkönyvezett szóbeli indokolásában még kitért rá, az indokolt, írásba foglalt ítélet nem tartalmaz a vádlott gyanúsítottai idézésével összefüggő okfejtést, jóllehet ezt az eljárás egészének szabályszerűségére kiható szabályszegésként megjelölve mindvégig a vádlott egyik lényeges védekezése volt, ezért – osztva a jegyzőkönyv (12. számú jegyzőkönyv 20-21. oldal) szerint a szóbeli indokolásban elhangzottakat – az ítéltábla az alábbiak kiemelését tartja szükségesnek:

[21] Az idézéshez a jogalkotó azért fűz jogi garanciákat, hogy biztosítsa azt, hogy az abban foglalt információk a címzetthez eljussanak, ezáltal sem a címzett, sem az eljárás érdekei ne sérüljenek. Az idézés célja, hogy a címzett az adott hatóság előtt, az idézésben megjelölt időpontban és helyen adott minőségben (eljárási pozícióban) megjelenjen. [Be. 114.§] Az idézés és az értesítés kézbesítés útján, kizárólag hangkapcsolatot biztosító elektronikus úton, vagy a bíróság, az ügyészség, illetve a nyomozó hatóság előtti megjelenés alkalmával szóban történik. [Be. 113.§]

[22] Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére kizárólag a bírósági eljárásban elkövetett eljárási szabályszegések vezethetnek, a nyomozó hatóságé csak közvetve, akkor, ha bizonyítás törvényességére vonatkozó előírások másodfokon orvosolhatatlan sérelme állt azzal elő.

[23] Jelen ügyben semmilyen ilyen nem merült fel.

[24] Kétségtelen, hogy a vádlott első gyanúsítottai idézésére a jogszabályi rendelkezések megsértésével került sor, ennek mindössze az lehetett volna az egyetlen perjogi következménye, hogy az idézéssel szembeni mulasztás jogkövetkezményei [Be. 116.§] nem alkalmazhatók, semmi más. Ilyenre azonban az ügyben egyáltalán nem került sor, sőt, a nyomozó hatóság akkor, mikor a vádlott a nyomozóhatóságot még a jogszabálysértően kiadott idézésben megjelölt időpont előtt telefonon felkereste, és az idézés ügyfélkapun keresztül történt megküldését sérelmezte, az ekkor megfogalmazott kérésére a nyomozóhatóság a kihallgatásának időpontját módosította, és azt egyúttal a vádlott tudomására is hozta. Ezzel a nyomozó hatóság szabályossá tette az idézést, a közös egyeztetés alapján kitűzött kihallgatás napján a vádlott a nyomozó hatóság előtt meg is jelent, semmilyen szankció jellegű hátrány a korábbi hibából őt nem érte. A gyanúsítást megelőzően gyakorolható jogairól – miután bár kétségtelenül nem felelt meg az elektronikus úton történő idézés a törvényi előírásoknak, ennek ellenére az irat a vádlott részére ténylegesen kézbesült, azt a vádlott maga által is

elismerten megkapta – az iratból is értesült. Legfontosabb – terhelti – jogaira ugyanakkor nem az idézésben, hanem a gyanúsított kihallgatás alkalmával kell a terheltet kioktatni [Be. 388.§], melyre szabályszerűen sor is került az eljárási cselekményen. Következésképpen eljárásbéli jogai, melyek gyakorlásához törvényi garanciák fűződnek, semmilyen formában nem szenvedtek csorbát, legkevésbé az első idézés szabályszerűtlenségéből fakadóan.

[25] Minthogy pedig a gyanúsított kihallgatás maradéktalanul törvényes volt, az abból származó bizonyítékok értékelésére is a jogszabályi előírásokkal összhangban került sor, így felderítetlenségi hiba sem állt elő az ügyben, megjegyezve, hogy a vádlott a nyomozás során azon túl, hogy tagadta a terhére rótt bűncselekmény elkövetését, érdemi vallomást nem is tett.

[26] Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségét is teljesítette. Nem eredményezte ennek sérelmét az, hogy a tárgyaláson felolvasással/ismertetéssel tette a bizonyítás anyagává a tanúk vallomásait, miután annak törvényi feltételei fennálltak, ennek során a vádlott és védő részére széleskörben biztosította észrevételezési jogukat. Ezt követően a védelem sem tett indítványt a tanúk személyes megidézésére, így ennek elmaradása alappal nem sérelmezhető. A fellebbezésben sem hivatkozott továbbá a védő olyan tisztázatlan kérdésre, mely miatt bármely tanú kihallgatása szükségessé vált volna. Egyes személyek tanúként az eljárásban nem is szerepelhettek, miután a vád is éppen az volt, hogy több ajánlás akkor már életben nem lévő személyek adatait és aláírását tartalmazta hamisan, így objektív akadálya volt annak, hogy tőlük vallomást szerezzen a nyomozó hatóság, a kérdésfeltevési jog sérelme vonatkozásukban nem is értelmezhető. Az ügyészség eleve csak azt tette vád tárgyává, hogy a vádlott aláírásgyűjtőként aláírta, és előterjesztette a hamis (valótlan) adatokat tartalmazó ajánlásokat is a választási irodánál. A vádlott az eljárás során elismerte, hogy az aláírás tőle származik, azt pedig nem vitatta, hogy a vád tárgyává tett ajánlásokon az aláírások hamisak, védekezése arra irányult csak, hogy ezt nem tudta, és nem is kellett tudnia. Grafológus szakértő kirendelése ezért az aláírások névtulajdonostól származó voltára semmilyen okból nem volt szükséges.

[27] Az ítélet indokolása a Be. 561. § (3) bekezdés a) és b) pontja alapján tartalmazza a vádra történő utalást, az elsőfokú bíróság által feltárt személyi körülményeket és a vádlott korábbi büntetésére vonatkozó adatot is, azonban a fenti törvényhely b) és c) pontjának összevetéséből megállapíthatóan a személyi körülmények nem képezik a tényállás részét, ezért az ítéltábla az elsőfokú ítélet [6] bekezdésének első mondatában a „következő tényállást” szövegrészt a „következőket” kifejezésre cseréli. Ezzel együtt azt, hogy büntetve volt, büntetlen előéletűre cseréli, a feltüntetett elítélésre csak a jelen eljárásban terhére rótt bűncselekmény elkövetését követően került sor, ugyanakkor ezen eljárás hatálya alatt.

[28] A másodfokú bíróság egyetértett a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészséggel abban, hogy az elsőfokú ítélet – a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében írt megalapozatlansági hibáktól mentes, ezért a Be. 591. § (1) bekezdés 1. fordulata alapján irányadó volt a másodfokú eljárásban is.

[29] A törvényszék az ügy megítélése szempontjából lényeges valamennyi bizonyítékot megvizsgálta, a rendelkezésre álló okiratokat és tanúvallomásokat részletesen ismertette,

utóbbiakat felolvasta, a vádlottat és védőt a tanúk idézésének szükségszerűségét érintően nyilatkoztatta és valamennyi ismertetett, illetve felolvasott okirat és vallomás kapcsán lehetőséget biztosított részükre észrevételeik megtételére, melynek megtörténtét a jegyzőkönyvben pontosan rögzítette. A teljeskörűen a tárgyalás anyagává tett bizonyítékokat a Be. 167. §-ában foglaltaknak megfelelően okszerűen, a logika törvényei szerint értékelte.

[30] Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelésével indokolási kötelezettségének a kellő részletességgel eleget tett. Az indokolás logikai hibáktól mentes, az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenységével, s az annak során tett megállapításaival az ítéltábla maradéktalanul egyetértett.

[31] A törvényszék a vádlott bűnösséget tagadó vallomásával szemben az okirati bizonyítékokra (köztük a cselekmény elkövetési idején már elhunyt érintettek esetén a közhiteles nyilvántartás adataira) és az aggálytalan tanúvallomásokra alapozta a tényállását, mely álláspontjának logikus, mindenre kiterjedő magyarázatát adta. Okkal hivatkozott arra is, hogy az aláírások hamis voltát a vádlott sem vitatta, miként azt sem, hogy az ajánlásokon aláírásgyűjtőként az ő kézjegye szerepel, így ezek további bizonyítást nem igényeltek.

[32] A vádlott védekezésével összefüggésben az elsőfokú bíróság ugyancsak kimerítő részletességgel foglalkozott azzal, hogy az ajánlást tevők személyének beazonosítása milyen okból egyértelműen az aláírást gyűjtő kötelessége. Ezt meghaladóan az ajánló íven szereplő adatok valóságának aláírással történő hitelesítése pedig vitán felül a vádlott feladata volt, azt meg is tette, és a választási irodánál az ajánlásokat benyújtotta. Az elsődleges tények ekként aggálytalanul rögzíthetők és rögzítendők voltak.

[33] A vádlott jelölési eljárással, hitelesítéssel összefüggő tudattartalma kapcsán nem tévedett akkor sem, amikor azt állapította meg, hogy a jelöléshez minimálisan szükséges ajánlásszám eléréséhez a vádlott számára nélkülözhetetlen volt a hamis ajánlások felhasználása is, minek következtében ahhoz kizárólag neki fűződött érdeke (ítélet [34] bekezdése). Ezt ugyanakkor a vádlotti védekezés egyéb részeire tekintettel szükséges kiegészíteni azzal, hogy a vádlott gyakorlatilag alig mérhető, adott választókerületben mindössze 0,45 %-os támogatottsággal rendelkező pártját illetően a provokátori cselekményekre vonatkozó állítás nem foghat helyt, egy ilyen jelentéktelen párt további ellehetetlenítése egyetlen más pártnak sem lehetett érdeke.

[34] Miként az ajánlóíveken feltüntetett (életben lévő) választópolgárok egyikénél sem merült fel sem az, hogy más párt érdekében (maguk is súlyos bűncselekményt teljesen értelmetlenül felvállalva, mivel a vádlott pártja a közéletben semmilyen számottevő súlyt nem képviselt), vagy akár a vádlott személyére vonatkoztatott személyes érdekből szándékosan más személynek adják ki magukat az aláírásgyűjtés során. Épp ellenkezőleg, közülük többen (tanú19, tanú51, tanú28, tanú41, tanú46, tanú48, tanú12, tanú2 és tanú25) csak az NVI ügyfélkapun keresztül az ajánlásról küldött hivatalos értesítése alapján, vagy a magyarorszag.hu oldalon található „Tájékoztatás ajánlásról” menüpontban történt ellenőrzésük alkalmával értesültek arról, hogy a Párt1-nek ajánlóívén annak ellenére szerepelnek, hogy e párt, vagy Terhelt1 részére ajánlást adtak volna, és ezért tettek feljelentést.

[35] Az elsőfokú ítélet – helyesen – ismeretlen személynek tulajdonította az ajánlóíveknek az ajánló adataira és aláírására vonatkozó részeinek kiállítását. A vádlott más közreműködőre vonatkozóan semmilyen állítást nem tett, védekezését nem erre alapította. Ezzel együtt is megjegyzendő, hogy az aláírásgyűjtésben esetlegesen segédkezőnek is nyilvánvalóan csakis a vádlott érdekében, vele együttműködve és a vádlott bizalmát élvezve kellett eljárnia, így ez is kizárólag a vádlott irányába mutat.

[36] Összességében a hamis iratok nélkül egyáltalán nem rendelkezett volna kellő mennyiségű ajánlással a vádlott ahhoz, hogy képviselőjelöltként az országgyűlési választáson indulhasson. Senki másnak, kizárólag neki állt érdekében ezért olyan ajánlások előterjesztése a választási irodánál, amelyekkel a szükséges törvényi feltételnek már megfelel. Az összes körülmény alapján tehát akkor, mikor az ajánlásokat ellátta aláírásával és leadta azokat, tudta, tudnia kellett, hogy azok között több olyan is van, amely hamis, mert nem származhatott a névtulajdonosoktól.

[37] A vádlott bűnösségére vont elsőbírói következtetés az irányadó tényállásból okszerű, cselekményének minősítése törvényes, és az arra vonatkozóan kifejtett elsőbírói indokolás – figyelemmel a védekezés irányára is – ellenben némiképp hiányos.

[38] E mellett a büntető anyagi jogszabály időközben bekövetkezett változása ellenére nem vizsgálta az elsőfokú bíróság, hogy az elkövetéskor vagy az elbíráláskor hatályos jogszabály rendelkezéseit kell-e alkalmazni a vádlotti cselekmény értékelésekor.

[39] A Btk. 2. § (1) és (2) bekezdése szerint a bűncselekményt az elkövetése idején hatályban lévő büntető törvény szerint kell elbírálni, de ha a cselekmény elbíráláskor hatályban lévő új büntető törvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el, akkor az új büntető törvényt kell alkalmazni. Jelen ügyben e tekintetben az állapítható meg, hogy a keretjogszabályban az elkövetés óta nem következett be a cselekmény szempontjából releváns változás, ezzel szemben a Büntető Törvénykönyvnek a pénzbüntetés napi tételösszegét meghatározó szabálya a vádlottra nézve kedvezőtlenül változott, így esetében a fő szabály szerint alkalmazandó elkövetéskori törvény alkalmazása indokolt.

[40] A Btk. 350. § (1) bekezdés d) pontja értelmében a választás rendje elleni bűncselekményt az követi el, aki a választási eljárásról szóló törvény vagy a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó választás, népszavazás és európai polgári kezdeményezés során jogosulatlanul aláír, hamis adatokat tüntet fel. A tényállás keretdiszpozíció, annak tartalma a választójog gyakorlását szabályozó anyagi jogi és eljárásjogi normák rendelkezései alapján határozható meg. Jelen esetben az országgyűlési képviselők választásáról szóló 2011. évi CCIII. törvény határozza meg a kerettényállást kitöltő anyagi jogi szabályokat, a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. tv. pedig többek között az országgyűlési képviselő választás során irányadó eljárási szabályokat. A Btk. 350. § (1) bekezdés d) pontban meghatározott alapeset elkövetési magatartása kettős: a jogosulatlan aláírást, illetve vagylagos jelleggel a hamis adatok feltüntetését kriminalizálja. Jogosulatlan aláírás

elsősorban az ajánlóív vagy az aláírásgyűjtő ív kiállításának jogszerűtlensége esetében fordulhat elő. Mindez azt jelenti, hogy az irányadó anyagi jogi szabályozás alapján az elkövető a képviselő választáson ajánlás jogával nem rendelkezik (például közügyektől eltiltás mellékbüntetés hatálya alatt áll). Jogosulatlan aláírást eredményez ugyanazon jelölt többszöri ajánlása is. Hamis adatok feltüntetése a választási eljárás során felmerülő adatszolgáltatási kötelezettség teljesítése körében (például: szintén az ajánlóívek, illetve aláírásgyűjtő ívek kitöltésekor) valósulhat meg. Csak azon adatokra nézve követhető el e bűncselekmény, amelyek a részvételi jog törvényes gyakorlása szempontjából jelentőséggel bírnak (például: választópolgár neve, személyazonosítója, magyarországi lakcíme, anyja leánykori neve stb.).

[41] Az pedig vitán felül áll, hogy a tényállásban részletezett ajánlásokat az ott feltüntetett személyek nem adták, közülük az elhunytak nem is adhatták, továbbá a vádlott sem tagadta, hogy az íveket ő írta alá gyűjtő személyként.

[42] A fellebbezéseknek a szándékosság hiányát vitató részével összefüggésben az elsőfokú ítéletben írtakon túl az ítéltábla az alábbiakra mutat rá:

[43] A választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény 122. § (6) bekezdését a 2020. évi CLXVII. törvény 27. §-a 2020. július 1-jei hatállyal iktatta be a törvény szövegébe azzal az indokolással, hogy a választási eljárás és a népszavazási eljárás aláírásgyűjtő személyéhez kapcsolódó formai követelményeket harmonizálja az ellenőrzések azonos feltételei érdekében. A fenti rendelkezés így módon a népszavazási kezdeményezésről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény 15. § (4) bekezdés b) pontjában foglaltakkal azonos szabályozást tartalmaz. Ez utóbbi törvényhely jogalkotói indokolása kitér arra, hogy: „Az egyes íveken gyűjtött aláírások hitelességének garanciáját jelenti, hogy az aláírásokat gyűjtő személynek fel kell tüntetnie az íven a saját személyes adatait, amelyek alapján beazonosítható. Ez az ív érvényességének feltétele is.” Egyszerűbben fogalmazva: az aláírásgyűjtő aláírása nem azért szükséges az ajánló íven, hogy ott legyen, hanem azért, hogy a fenti funkciókat betöltse.

[44] Mindebből következően az aláírásokat gyűjtő személyt igenis terheli ellenőrzési kötelezettség az ajánlást tevő személye tekintetében, melytől eltérő feladat- és jogkör az, amelyet az ajánlások hitelességének ellenőrzése keretében a törvény más rendelkezése alapján a választási irodához telepít. Az ajánlónak fel kell mutatnia a személyazonosságát igazoló (és arra törvény szerint alkalmas) dokumentumokat, és az ajánlást gyűjtőként eljáró személynek az alapján meggyőződési kötelezettsége van: az előtte személyesen jelen lévő élő ember a személyazonosságát igazolta, és azzal összefüggésben aggályok nem merültek fel.

[45] A jelen esetben azonban a bűncselekmény nem azzal valósult meg, hogy e meggyőződési kötelezettségét a vádlott elmulasztotta volna. Bárhogyan is került sor az aláírásgyűjtésre, akár személyesen, akár a vádlott érdekében eljáró más személy közreműködésével, az irányadó tényállás szerint tény, hogy a körülmények alapján általa is tudottan az ajánlóívek közt több olyan is volt, amelyek (különböző okokból) valótlanul (hamisan) tüntették fel, hogy nevezettek a pártja részére ajánlást adtak, ennek ellenére, sőt,

kifejezett célja elérése érdekében azokat aláírásával hitelesítette, majd a választási irodánál leadta. Ezzel éppen a hitelesítésen keresztül merítette ki a bűncselekmény törvényi tényállásának a hamis adatok feltüntetésével megvalósítható fordulatát. Tudattartalma alapján a szándéka a valótlan ajánlóívek előterjesztésekor az azzal elérni kívánt joghatást célozta, azt, hogy a választási iroda országgyűlési képviselőjelöltként nyilvántartásba vegye, és így a választásokon indulhasson. Szemben a védelmi állásponttal, ez objektív felelősségnek ilyen körülmények között nem minősíthető.

[46] A fentiekre tekintettel a vádlott és a védelem – a cselekmény bűncselekmény jellegét a jogszabályi háttér teljesen téves értelmezésén keresztül támadó – fellebbezése a másodfokú eljárásban nem vezethetett eredményre.

[47] A jogi minősítés körében indokolt még kitérni arra is, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint a „hamis adat feltüntetése” elkövetési fordulat szükségképpen hamis magánokirat készítésével jár együtt, amelynek felhasználása esetén (pl. a választási irodában történő leadás alkalmával) nem létesül valóságos halmazat a Btk. 345. §-ban meghatározott hamis magánokirat felhasználása vétségével (BH2017.109.).

[48] A büntetés kiszabásánál irányadó törvényi rendelkezéseket az elsőfokú bíróság feltárta, azonban súlyosító körülményként terhére nem a büntetett előélete, hanem a más büntetőeljárás hatálya alatti elkövetés szól.

[49] Azt elmulasztotta rögzíteni, hogy a törvény a fenti cselekményt három évig terjedő szabadságvesztéssel bünteti, amelynek részben az időmúlás enyhítő körülménykénti értékelése, másrészt a Btk. – törvényszék által is alkalmazott és felhívott – 33. § (4) bekezdése kapcsán volt jelentősége. Ez utóbbi vonatkozásában azért, mert e törvényhely pénzbüntetés kiszabására akkor ad lehetőséget, ha a bűncselekmény büntetési tételének alsó határa nem éri el az egy év szabadságvesztést. A büntetés kiszabása során értékelhető tényezőkről szóló 56. Bkv. III.10. pontja alapján pedig előbbi okból azért, mert az időmúlás az irányadó bírói gyakorlat szerint a cselekmény súlyához és az elévülési időhöz mérten különbözőképpen értékelhető enyhítő körülményként. Így a kisebb súlyú és kisebb büntetéssel fenyegetett cselekményeknél rövidebb idő is enyhítő körülmény, melynek nyomátéka nő, ha az elévülési időt (amely jelen esetben 5 év) közelíti. Jelen ügyben a büntetési tétel felső határát meghaladó idő telt el a cselekménytől, amely így már az elévülési időt is közelíti, minek okán a törvényszék helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a vádlottal szemben a pénzbüntetés is elegendő visszatartó erővel bírhat a jövőben, még ha újabb elítélése részben ez ellen is hat.

[50] Az ítéltábla álláspontja szerint a fenti releváns körülmények és a cselekménye tárgyi súlya alapján a vádlottal szemben a büntetés Btk. 79. §-ában írt céljai eléréséhez pénzbüntetésnél enyhébb szankció alkalmazása a cselekmény jellege és tárgyi súlya, a más

büntetőeljárás hatálya alatti elkövetés alapján mind a speciális, mind az általános prevenció biztosításához alkalmatlan lenne.

[51] Az elsőfokú bíróság a pénzbüntetés napi tételeinek száma és az egynapi tétel összegének meghatározása során is törvényesen döntött, mint ahogy helyes az átváltoztatással kapcsolatos döntése is. Elmulasztott ellenben rendelkezni arról, hogy a pénzbüntetés meg nem fizetése esetén az annak helyébe lépő szabadságvesztés végrehajtási fokozata – mivel azt önállóan szabta ki a bíróság – a Btk. 51. § (2) bekezdése szerint fogház. E rendelkezést az ítéltábla pótolta.

[52] Az ítéletnek a bűnjelekkel és a bűnügyi költséggel kapcsolatos rendelkezései törvényesek.

[53] Fent írtakra figyelemmel az ítéltábla nyilvános ülésen eljárva az elsőfokú bíróság ítéletét – a pénzbüntetés átváltoztatására vonatkozó rendelkezést érintően – a Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, egyebekben a Be. 605. § (1) bekezdése alapján – annak helyes indokainál fogva, de az indokolás kisebb kiegészítésével – helybenhagyta.

[54] Felhívja egyúttal a bűnjeltárgyak átvételére jogosult önkormányzat figyelmét arra, hogy a Be. 321. § (5a) bekezdése alapján amennyiben a bíróság a lefoglalást megszünteti és a dolgot kiadni rendeli, de a dolog átvételére jogosult vagyoni érdekelt a határozat közlésétől számított három hónapon belül nem veszi át a dolgot, akkor a dolog az állam tulajdonába kerül.

[55] Észlelte, hogy a vádlott személyazonosító okmányának jellege nem, a száma pedig tévesen került rögzítésre, ezért ezeket pótolta, illetve helyesbítette.

[56] A másodfokú eljárásban felmerült védői felkészülési és jelenléti díjból álló költség viselésére a Be. 613. § (1) bekezdése és a Be. 574. § (1) bekezdése alapján a vádlottat kötelezte, a Be. 613. § (2) bekezdés a) pontjának alkalmazását – a felmentésre irányuló védelmi fellebbezés eredménytelensége okán – nem látta indokoltnak.

[57] A másodfokú bíróság ítélete elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 615. § (1) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2025. október 8.

dr. Borbás Virág Bernadett s. k.,
a tanács elnöke

dr. Cserni János s. k.,
előadó bíró

dr. Ignác György s. k.,
bíró

A Fővárosi Törvényszék 24.B.167/2024/12. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 5.Bf.119/2025/11. számú ítélete szerinti változtatással 2025. október 8. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2025. október 8.

dr. Borbás Virág Bernadett s.k.,
a tanács elnöke